

ENTREVISTA

Loretta Napoleoni

ECONOMISTA I ESPECIALISTA EN TERRORISME

"El terrorisme islamista no és religiós sinó econòmic"

"Els Estats musulmans no financen Al-Qaida: ho fan banquers i comerciants"

Ana Alba
BARCELONA

■ Sovint es vincula 'jihad' amb terrorisme. Sempre van units?

■ No, són dues coses completament diferents. El concepte de *jihad* és religiós. Hi ha dos conceptes de *jihad*, la petita i la gran. La petita és l'obligació i també el dret dels musulmans de combatre contra un poder opressiu o invasiu. I la gran és la lluita diària dels homes contra les temptacions. La *jihad* dels terroristes és una manipulació de la *jihad* petita. El concepte ve de la *jihad* antioviètica dels anys 80 a l'Afganistan, que s'insereix en el concepte de la *jihad* petita perquè era en un país ocupat. Ara s'ha ampliat a tot el món, a l'oposició contra Occident.

■ Aquests grups terroristes són realment religiosos? Els seus caps, com ara Bin Laden, són religiosos?

■ El terrorisme islamista no és religiós sinó econòmic, els seus caps crec que sí que són realment religiosos. Però ells són la punta de l'iceberg. Les forces econòmiques reals són els finançadors [del terrorisme], banquers i comerciants i gent de classe mitjana musulmana, tot i que no creuen en l'altra vida, però manipulen la religió. Un exemple molt interessant és la Revolució a l'Iran, els seus finançadors van ser els comerciants dels basars, va ser la classe mitjana que volia començar una expansió econòmica i no podia perquè l'elit dels amics del xa bloquejava el desenvolupament econòmic. Aquesta situació és l'oposició de les croades, que són el més pròxim que tenim en la història al concepte d'una guerra santa, que, en realitat, no és una guerra santa sinó una guerra d'expansió econòmica.

Tenim un imperi, l'imperi nord-americà i occidental que exercita una hegemonia econòmica sobre una regió per controlar els recursos econòmics. La insurrecció [l'atac a Occident] pretén canviar la situació econòmica i política. I els finançadors són els mateixos que en les croades.

■ Quins beneficis obtenen els terroristes?

■ Hem de distingir entre els finançadors i els que participen en aquesta insurrecció. Els beneficis dels finançadors són la possibilitat d'expansió econòmica als països on la insurrecció islàmica guanya control. Encara que sigui només en part, bancs islàmics i comerci-

BENI GAZMET

"La barreja de religió messiànica i capitalisme a l'administració Bush és terrible"

jueu. Però tota l'administració de Bush no és així. La ment de l'administració és el vicepresident, Dick Cheney, que no és un home religiós sinó un home de negocis. La barreja de la religió messiànica amb els interessos del capitalisme nord-americà és terrible. És la base d'aquesta política de guerra i d'imposició de la supremacia nord-americana arreu del món.

■ Quins són els canals que utilitzen els grups terroristes com Al-Qaida per finançar-se i blanquejar diners?

■ Es financen de moltes maneres, amb activitats legítimes i il·legítimes. Les legítimes són un terç de tot el que facturen les activitats terroristes -uns 500.000 milions de dòlars a l'any-. Les activitats legítimes poden ser la pesca a l'Àfrica, activitats especulatives a la Borsa de Nova York, etc.

■ Per detectar transaccions il·legals de diners, el sistema bancari occidental hauria de fer canvis?

■ El problema és la globalització, no tenim prou controls i també hi ha molta activitat deslocalitzada [paradisos fiscals] que no té controls d'autoritats monetàries. Molts diners es blanquegen així i molts diners es transfereixen així. Hem de buscar una altra estratègia. Si fos possible, s'haurien d'abolir totes les institucions deslocalitzades, però no es pot fer. Els EUA intenten bloquejar l'ingrés de diner brut, no només terrorista sinó diner d'activitats criminals. El procés va bé però no completament, perquè hi ha bancs

* que fan negocis amb aquests individus i també hi ha activitats que es poden fer fora de la jurisdicció dels EUA. Ara moltes activitats es fan en euros i no en dòlars.

■ Abans molts grups terroristes eren finançats per Estats, però ara hi ha més finançament privat. ¿Per què s'ha produït aquest canvi?

■ El canvi s'ha produït perquè abans, durant la Guerra Freda, els grups lluitaven en guerres per a les superpotències. Van començar a autofinançar-se per guanyar independència, perquè volien lluitar en la seva pròpia guerra. Al Pròxim Orient els grups van fer aquesta transició. L'Organització per a l'Alliberament de Palestina (OAP) va ser la més intel·ligent. Arafat va fer molt bones inversions utilitzant bancs de Suïssa, és el model que va seguir Bin Laden. Ara no tenim informació sobre les seves activitats. La seva organització té una vida pròpia i té activitats financeres en molts països i les utilitza per finançar els atacs. Ara Al-Qaida és més una aliança d'empreses de capital de risc, ha evolucionat els últims dos anys i ara és més perillosa.

■ Quins governs segueixen finançant moviments terroristes?

■ En el cas de l'Àrabia Saudita, no és el govern del país el que finança el terrorisme, hi ha membres de la família reial que sí que ho fan, però hem de tenir en compte que a la família hi ha 6.000 membres... Hi ha ministres que protegeixen Bin Laden, però el govern no, perquè les elits oligàrquiques i corruptes tenen por d'Al-Qaida,

PEREJÍ

Loretta Napoleoni va escollir les Brigades Roges italianes per iniciar l'estudi de grups terroristes. Licenciada en estudis internacionals per la Universitat John Hopkins, Napoleoni ha estat economista de l'FMI i el Banc Europeu per a la Reconstrucció i el Desenvolupament. Als 90 Napoleoni, que ha estat corresponent de diaris italians, es va especialitzar en terrorisme islamista. Ara investiga a la London School of Economics. Va presentar a Barcelona el seu llibre 'Jihad. Cómo se financia el terrorismo en la nueva economía' (Uraño, Barcelona 2004).

ja que vol canviar aquest règim. Els governs de països musulmans no financen Al-Qaida.

■ Com funciona la xarxa d'Al-Qaida al món?

■ Abans de l'11-S tenia un control molt piramidal dels seus membres arreu del món per fer activitats terroristes.

■ Per al proselitisme i l'activació de moviments terroristes locals no tenia un control tan concentrat. Hi ha dos nivells, el d'atemptats com el de l'11-S i l'activació de grups terroristes àrabs, com ara el GIA a Algèria o la Jihad a Egipte. Ara la situació és diferent: Al-Qaida no ha de controlar ni finançar aquestes cèl·lules dorments perquè hi ha grups que es formen espontàniament als països musulmans i que s'inspiren en Al-Qaida i estan relacionats amb aquesta xarxa pels contactes dels mujahidins.

■ Els atacs que es produeixen a l'Iraq i que els EUA atribueixen a Al-Qaida els fan grups estrangers?

■ Hi ha grups que segurament són estrangers, que vénen del Iemen i l'Àrabia Saudita perquè gairebé no hi ha fronteres, però també hi ha grups locals, xïites d'inspiració iraniana, grups kurds que no fan terrorisme però que controlen certes àrees, hi ha sunnites i grups de gent que va recolzar Sàddam, hi ha una barreja increïble de grups, crec que sense coordinació. És el fenomen típic dels Estats embridats. Com la guerra civil a Líban, crec que aquest és el model que malauradament s'està desenvolupant a l'Iraq.